

สภาพการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา*

The Existing of Research Administration of Burapha University

จิตติพร จิตตวัฒน์**

ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู***

ดร.ยุวดี รอดจากภัย****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งเพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา และหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเก็บข้อมูลเฉพาะคณะ/วิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพา บางแสน จังหวัดชลบุรี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้บริหารงานวิชาการที่รับผิดชอบงานวิจัยระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้บริหารงานวิชาการที่รับผิดชอบงานวิจัยระดับส่วนงาน ใน 3 กลุ่มสาขาวิชา จำนวน 9 คน ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา มีคณะกรรมการส่งเสริมการวิจัย ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการผลิตผลงานวิจัย และมีคณะกรรมการระดับส่วนงานทำหน้าที่บริหารจัดการให้เกิดผลงานวิจัยในส่วนงาน รวมถึงการมีหน่วยงานส่งเสริมการวิจัยและบัณฑิตศึกษาเป็นหน่วยงานกลางที่ให้การสนับสนุนการทำวิจัย และประสานงานด้านงานส่งเสริมการวิจัยกับส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย แนวทางสำคัญในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย เพื่อมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย คือ สร้างวัฒนธรรมและค่านิยมให้บุคลากรเน้นการวิจัยมากกว่าการจัดการเรียนการสอน และมีข้อเสนอแนะว่ามหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการบริหารงบประมาณเพื่อก่อให้เกิดรายได้จากการให้บริการทางการศึกษาในด้านอื่นมากกว่าการจัดการเรียนการสอน อันเป็นการช่วยลดภาระงานสอนของคณาจารย์ส่งผลให้มีเวลาทำวิจัยเพิ่มขึ้น ในการจัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัยควรมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยและ การนำเสนอผลงานวิจัยในระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการระดมทุนในการสนับสนุนการทำวิจัยทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนอันจะเป็นการช่วยสร้างเครือข่ายเพื่อนำผลงานวิจัยไปใช้ได้จริง และมีการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศ (Center of Excellence) สาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการวิจัยตามกลุ่มสาขาวิชาและส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

คำสำคัญ : การบริหารงานวิจัย/ มหาวิทยาลัยวิจัย

*วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

****อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

This research aims to study the present situation of Burapha University's research administration and seek for ways to improve its efficiency. The author has studied and collected data from those Faculties at Burapha University, Bang Saen, Chonburi, that offer Post Graduate courses. A number of qualitative research methods have been used in this study, including a literature review, an in-depth interview focussing on 2 individuals responsible for university level research administration and a focus group comprised of 9 of those in charge on the faculty level from 3 subject groups. Data triangulation has been used along with the content analysis technique.

The study shows that Burapha University's research administration is exercised via the Research Promotion Committee responsible for devising policy and steering the research direction. At faculty level, there exists a similar committee responsible for research outcome management. There is also a Research Promotion Unit acting as a central organization to support the research and help coordinate with other organization both inside and outside the university. An important direction for the university to become a research university is to create a culture and core value for all academic faculties emphasizing more on research than teaching. It is also suggested that the university develop a strategy to generate revenue from academic services to compensate for that from the tuition fees. This will reduce the faculties' teaching load and hence allow more time dedicated for research. The main objectives of research funds should emphasize on equipment investment and international conference travel grants as well as attract funding from both government and non-government and promote the use of research outcomes for real implementation. Establishing centers of excellence to expand the research capability and share resources are also suggested.

Keywords : RESEARCH ADMINISTRATION / RESEARCH UNIVERSITY

บทนำ

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในหลายด้าน ทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคงของชาติ (สังคม จันทวีพิเศษ, 2555) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการสร้างชาติให้เจริญก้าวหน้าทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ การศึกษามีส่วนสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับ อุดมศึกษา เป็นกลไกสำคัญหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพของ ประเทศในเวทีสากลผ่านการสร้างความรู้และนวัตกรรม ผ่านระบบวิจัยและพัฒนา เพื่อประโยชน์ในภาคการผลิต

โครงสร้างพื้นฐานและการยกระดับความเข้มแข็งของ สังคม

มหาวิทยาลัยบูรพาตั้งเป้าหมายที่จะเป็นสถาบัน ที่เน้นการวิจัยชั้นสูง ตามมติสภามหาวิทยาลัยบูรพา ในการประชุมครั้งที่ 6/2552 เมื่อวันศุกร์ที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ได้ให้ความเห็นชอบการเลือกกลุ่มสถาบัน อุดมศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม กลุ่มง สถาบันที่เน้นการวิจัยชั้นสูง และผลิตบัณฑิตระดับ บัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก และเน้นการทำ วิทยานิพนธ์และการวิจัยรวมถึงการวิจัยหลังปริญญาเอก

เน้นการผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำทางความคิดของประเทศ สถาบันมีศักยภาพในการขับเคลื่อนอุดมศึกษาไทยให้อยู่ในแนวหน้าระดับสากล มุ่งสร้างองค์ความรู้ ทฤษฎี และข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ (มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552) ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญการดำเนินการตามภารกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย จึงมุ่งศึกษาสภาพการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานงานวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา รวมถึงข้อมูลยังเป็นประโยชน์ในการนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย และนำเสนอข้อมูลให้กับผู้บริหารมหาวิทยาลัยเพื่อใช้เป็นแม่บทในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา

คำถามในการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาปัจจุบันเป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านการวิจัยควรเป็นอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาในปัจจุบัน

2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของมหาวิทยาลัยบูรพา

3. เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยบูรพา และนำเสนอข้อมูลให้กับผู้บริหารมหาวิทยาลัยเพื่อใช้เป็นแม่บทในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยในอนาคตต่อไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะคณะ/วิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ในมหาวิทยาลัยบูรพา บางแสน จังหวัดชลบุรี

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยเจาะจง จำนวน 11 คน ได้แก่ ผู้บริหารด้านวิชาการที่รับผิดชอบด้านการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน และระดับส่วนงานในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) โดยผู้วิจัยมีการกำหนดข้อคำถามไว้ล่วงหน้าเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้บริหารงานวิชาการที่รับผิดชอบงานวิจัยระดับมหาวิทยาลัย และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้บริหารงานวิชาการที่รับผิดชอบงานวิจัยระดับส่วนงานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานด้านการวิจัย และแนวทางการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา ในด้านนโยบายการวิจัย ด้านงบประมาณและการสนับสนุนการวิจัย ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย ด้านเครือข่ายการวิจัยและด้านบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวก การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแนวคำถามให้ อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบ และดำเนินการปรับปรุงแนวคำถามก่อนสร้างคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำแบบสัมภาษณ์ที่ตรวจแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วจึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งหลังการสิ้นสุดสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้กลับไปตรวจสอบ เมื่อช่วงเวลา สถานที่และบุคคลซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลต่างกัน ข้อมูลที่ได้รับจะเหมือนเดิมหรือไม่โดยรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันดูว่าข้อมูลที่ได้รับจะสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปข้อมูลในรูปความเรียงตามวัตถุประสงค์ และทำการวิเคราะห์เชิงเหตุผลเพื่อให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ด้านนโยบายการวิจัย การบริหารงานด้านการวิจัยใช้รูปแบบของคณะกรรมการ โดยในระดับมหาวิทยาลัยจะมีคณะกรรมการส่งเสริมการวิจัย มีอธิการบดีมหาวิทยาลัยเป็นประธานคณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยของส่วนงาน พัฒนาระบบกลไกส่งเสริมการบริหารงานวิจัย แก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการสร้างผลงานวิจัย รวมถึงการสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยบูรพากับหน่วยงานภายนอกทั้งในและต่างประเทศ และคณะกรรมการในระดับส่วนงานเพื่อบริหารจัดการกระบวนการสร้างงานวิจัยตั้งแต่การคัดเลือกผลงาน การอนุมัติการเบิกจ่าย

งบประมาณ การติดตามและประเมินผลงานวิจัย รวมถึงการสนับสนุนในการตีพิมพ์ผลงานทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งมหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการวิจัย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาศักยภาพในด้านการวิจัย เพื่อให้มีความรู้ความสามารถที่จะเป็นฐานในการพัฒนามาตรฐานทางการวิจัย ดังนี้ 1) การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ และการบูรณาการ 2) การสร้างระบบการจูงใจในการทำวิจัย โดยมีแนวคิดในการส่งเสริมงานวิจัยโดย 1) ใช้กระบวนการวิจัย พัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพให้มีความสามารถในระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ 2) ใช้กระบวนการวิจัยในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและส่งเสริมบรรยากาศแลกเปลี่ยนทางวิชาการ 3) แสวงหาแหล่งทุนจากภาครัฐและเอกชน ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยอย่างเหมาะสม 4) จัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัยอย่างเหมาะสมเพียงพอต่อการสร้างและพัฒนา นักวิจัยรุ่นที่ 2 นักวิจัยมืออาชีพ 5) เผยแพร่ผลงานการวิจัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง 6) สนับสนุนทุนการวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษา 7) วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท แผน ก และปริญญาเอกจะต้องได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ด้านงบประมาณและการสนับสนุนการทำงานวิจัย มหาวิทยาลัยมีงบประมาณที่ใช้ในการวิจัย แบ่งได้ 4 ประเภทตามแหล่งเงินทุนสนับสนุน คือ 1) เงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้จากเงินอุดหนุนรัฐบาล 2) เงินอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้มหาวิทยาลัย 3) เงินอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้ส่วนงาน 4) เงินอุดหนุนการวิจัยจากเงินสนับสนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัย ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพาได้มีการประกาศมาตรฐานภาระงานทางวิชาการของคณาจารย์ พ.ศ. 2553 โดยบุคลากรสายวิชาการจะต้องมีมาตรฐานภาระงานตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้งในด้านภาระงานสอนและงานวิจัย การส่งเสริมและสนับสนุนให้สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ที่มาจากการเป็นอาจารย์ที่ยังไม่มีประสบการณ์

ด้านการทำวิจัยและที่มาจากนักศึกษา โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา การสร้างระบบบ่มเพาะและระบบที่เลี้ยงนักวิจัย การสนับสนุนทุนให้ไปพัฒนาความรู้จากหน่วยงานภายนอก ด้านเครือข่ายการวิจัย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเครือข่ายอุดมศึกษา ภาคตะวันออก ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่จะพัฒนาให้เครือข่ายความร่วมมือเป็นโครงสร้างหลักของระบบบริหารจัดการอุดมศึกษา และเป็นกลไกส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาสร้างความร่วมมือในการปฏิบัติการ เสริมสร้างความเข้มแข็ง และเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตลอดจนเป็นศูนย์กลางการผลักดันเชิงนโยบายและโจทย์ปัญหาของประเทศนอกจากนี้มหาวิทยาลัยได้มีการดำเนินการลงนามความร่วมมือกับองค์กรภายในประเทศ และองค์กรภายนอกประเทศ เพื่อสร้างเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีการให้บริการทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนด้านศิลปะและวัฒนธรรม หรือกิจกรรมทางวิชาการอื่น ๆ ที่สภามหาวิทยาลัยเห็นควรดำเนินการตามความตกลงร่วมมือกับสถานศึกษาชั้นสูง ทั้งในลักษณะทวิภาคี และพหุภาคี ด้านบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวก มหาวิทยาลัยบูรพามีการสร้างบรรยากาศการวิจัยโดยมีการจัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) โดยเรื่องแรกที่กำลังดำเนินการให้ความรู้คือการจัดพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ การจัดประชุมวิชาการทั้งในระดับชาติและนานาชาติให้เป็นเวทีของการนำเสนอผลงานวิจัยและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างนักวิจัย นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยได้จัดตั้ง งานส่งเสริมการวิจัยและบัณฑิตศึกษา สังกัดกองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี เป็นหน่วยงานกลางที่ให้การสนับสนุนการทำวิจัย

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นสภาพการบริหารงานวิจัยในภาพรวมของมหาวิทยาลัย ปัญหาที่เกิดขึ้น

จากการบริหารงานในปัจจุบัน รวมถึงข้อเสนอแนะเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา ดังนี้ ด้านนโยบายการวิจัย เมื่อศึกษาถึงนโยบายของมหาวิทยาลัยและส่วนงาน พบว่า จะมีนโยบายคล้ายคลึงและสอดคล้องกับนโยบายที่มหาวิทยาลัยมีอยู่ เช่น นโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย โดยเน้นอาจารย์ที่ยังไม่เคยมีการทำผลงานวิจัย นโยบายการผลิตผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของคณะ/ มหาวิทยาลัย นโยบายการให้ทุนในการนำเสนอผลงานการวิจัย นโยบายการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน นโยบายการส่งเสริมให้บุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนทำผลงานวิจัย นโยบายเกี่ยวกับการให้รางวัลนักวิจัยดีเด่น เป็นต้นและปัญหาที่พบจะเป็นเรื่องทีคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยบูรพาเน้นการสอนมากกว่าการทำวิจัย บางส่วนงานยังไม่มีกำหนดเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยไว้ชัดเจน ไม่ได้เห็นว่างานวิจัยมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อการทำงานในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นเรื่องทีผู้บริหารมหาวิทยาลัยและส่วนงานควรเร่งหามาตรการในการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยม ด้านงบประมาณและการสนับสนุนการวิจัยงบประมาณที่ใช้ในการวิจัย จากเงินรายได้มหาวิทยาลัยส่วนงานจะต้องนำมาตั้งงบประมาณในกองทุนวิจัยส่วนงานอย่างน้อยร้อยละ 10 จากประมาณการรายรับและมีให้มีการนำเงินจากกองทุนดังกล่าวไปใช้ในกิจอย่างอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลงานวิจัย ซึ่งในบางปีมีการขอทุนเพื่อผลิตผลงานวิจัยเป็นจำนวนมาก จนงบประมาณที่ตั้งไว้มีไม่เพียงพอ ในขณะที่บางปีเงินทุนในการวิจัยมีเหลือ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่คณาจารย์เน้นการสอนมากกว่าการทำงานวิจัย กอปรกับขั้นตอนการเบิกจ่ายทุนในการวิจัยต้องปฏิบัติตามระเบียบประกาศของมหาวิทยาลัย ที่อาจส่งผลให้นักวิจัยเห็นว่ามีความยุ่งยากในการทำวิจัย ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยได้จัดโครงการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น จัดฝึกอบรมนักวิจัย ให้ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรม

การวิจัยในมนุษย์และสัตว์ การเขียนเสนอขอโครงการวิจัย การเขียนงานวิจัยให้ได้ตีพิมพ์ รวมถึงการควบคุมวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา โดยเน้น แผน ก และมีมาตรการในการแก้ไขโครงสร้างพื้นฐานของบุคลากร โดยการสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อระดับปริญญาเอก และไปในการทำวิจัย รวมถึงการสนับสนุนให้คณาจารย์เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ โดยมีการมาตรการเร่งบังคับจัดทำสัญญาจ้างในระยะแรก 3 ปี ระยะที่สอง 5 ปี และหากต้องการต่อสัญญาหลังจาก 5 ปี จะต้องขอตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ จึงจะสามารถต่อสัญญาได้ เพื่อให้คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการและมีภาระงานวิจัยขั้นต่ำตามที่กำหนดไว้ในตำแหน่งทางวิชาการ โดยส่วนงานเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายให้นักวิจัยมีบทบาทเทียบเท่าอาจารย์ผู้สอน ให้ผู้ทำผลงานวิจัยได้รับค่าตอบแทนในการทำวิจัยที่สูงขึ้น เพื่อจูงใจให้คณาจารย์หันมาทำงานวิจัยมากกว่าการจัดการเรียนการสอน และควรมีการปรับสัดส่วนภาระงานวิจัย กับภาระงานสอนใหม่ ให้นำหนักความสำคัญเท่ากัน ด้านเครือข่ายการวิจัย การสร้างเครือข่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยบูรพา ควรสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายในกลุ่มสาขาวิชาที่เปิดสอน เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน และไม่เกิดความซ้ำซ้อนในผลงานวิจัย การสำรวจความพร้อมและศักยภาพของนักวิจัยในมหาวิทยาลัย ในเรื่องของความรู้ความสามารถของนักวิจัยและความเชี่ยวชาญการเผยแพร่ข้อมูลผลงานด้านการวิจัย สนับสนุนส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งเครือข่ายงานวิจัย ด้านบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวก มหาวิทยาลัยบูรพา ว่ามีความพยายามในการสร้างบรรยากาศการทำวิจัย โดยเร่งหามาตรการส่งเสริมการทำวิจัย การจัดประชุมทางวิชาการในระดับนานาชาติ การเปิดเวทีการนำเสนอผลงานวิจัยทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ การพัฒนาฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการจัดตั้งศูนย์เครื่องมือทั้งที่สามารถใช้เป็นพื้นฐานและเฉพาะสาขาวิชาให้บริการทั้งบุคลากร

ภายในและภายนอก โดยมีการเก็บค่าใช้จ่าย และเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรมีศูนย์เครื่องมือกลางสำหรับการทำผลงานวิจัย ในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา ซึ่งสามารถใช้ร่วมกันได้เป็นพื้นฐาน และให้ส่วนงานจัดซื้อเครื่องมือวิจัยในลักษณะเฉพาะสาขามาใช้ในการทำงานวิจัยที่มีลักษณะเฉพาะ และมีหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัยควรทำหน้าที่ในการประสานงานติดต่อหาแหล่งทุนจากหน่วยงานภายนอก และประชาสัมพันธ์ไปยังส่วนงานต่าง ๆ รวมถึงลักษณะของงานวิจัยในปัจจุบันที่มีลักษณะบูรณาการรวมหลาย ๆ ศาสตร์ไว้ในผลงานวิจัยเดียว เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยสูงสุด

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารงานด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ด้านนโยบายการวิจัย จากการศึกษาที่มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ตั้งเป้าหมายที่จะเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย ในปี พ.ศ. 2563 และมีอธิการบดีของมหาวิทยาลัย เป็นประธานคณะกรรมการส่งเสริมการวิจัย และมีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายและแนวทางการทำวิจัย เพื่อให้ประสบผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของสุดา เตียเจริญ (2554) ในการศึกษาองค์ประกอบของการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย องค์ประกอบที่เหมาะสมมากที่สุดที่กลุ่มที่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยและกลุ่มที่ยังไม่ใช่มหาวิทยาลัยวิจัยเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน 3 อันดับแรก ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัย ผู้บริหารระดับสูงมีวิสัยทัศน์มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย และมหาวิทยาลัยมีกลยุทธ์ในการผลักดันให้เกิดกลุ่มการวิจัย/หน่วยวิจัย/ศูนย์วิจัย/สถาบันวิจัย เพื่อให้เกิดการทำงานอย่างจริงจัง และเข้มแข็งในการพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ ด้านงบประมาณและการสนับสนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพามีนโยบายให้ส่วนงานตั้งกองทุนเพื่อการเพื่อสนับสนุนทุนในการทำวิจัยและครอบคลุมทุกสาขาวิชาที่เปิดสอน

ในมหาวิทยาลัย แต่ก็ยังมีงบประมาณจำกัดในการให้ทุนวิจัยต่อโครงการซึ่งน้อยเกินไปไม่เพียงพอต่อการวิจัย อีกทั้งการปฏิบัติตามระเบียบขั้นตอนของการเบิกจ่ายงบประมาณตามประกาศของมหาวิทยาลัย อาจก่อให้เกิดปัญหาทำให้ นักวิจัยรู้สึกยุ่งยากและขาดแรงจูงใจในการเสนอขอทุนวิจัย ในขณะที่เงินทุนวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกมักเป็นการตกลงการเบิกจ่ายเงินทุนระหว่างหน่วยงานภายนอกกับนักวิจัยในแต่ละโครงการ โดยมีส่วนงานเป็นผู้ติดตามและกำกับการดูแลการใช้เงินทุนและส่งผลงานวิจัยของนักวิจัยแก่เจ้าของทุน และมีการหักค่าธรรมเนียมให้กับมหาวิทยาลัย และส่วนงานตามเกณฑ์ที่ตกลงกันเท่านั้น จึงค่อนข้างจะมีความคล่องตัวในการเบิกจ่ายมากกว่าทุนวิจัยที่มาจากรายได้ของส่วนงานและทุนอุดหนุนจากรัฐบาล นอกจากนี้ มหาวิทยาลัย ยังไม่มีหน่วยงานกลาง ที่ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างนักวิจัยกับแหล่งทุนภายนอก โดยอาจเป็นฝ่ายรับงานวิจัยมาแล้วส่งต่อกระจายตามสาขา ซึ่งวิธีการดังกล่าว นอกจากจะช่วยให้ผู้วิจัยมีแหล่งหาทุนวิจัยเพิ่มแล้ว ยังสามารถจัดโครงการวิจัยในลักษณะบูรณาการรวมเอาหลาย ๆ ศาสตร์มาไว้ในโครงการเดียวตามแนวการวิจัย (Theme) ของมหาวิทยาลัยได้ ด้านการพัฒนาบุคลากรการวิจัย มหาวิทยาลัยได้มีการเปิดรับนิสิตที่เพิ่มมากขึ้นรวมถึงการเปิดสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของตลาด นำแนวคิดทางการตลาดมาใช้ในการจัดกลุ่มผู้เรียน มีนวัตกรรมทางหลักสูตร การเรียนการสอนใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาก เกิดการแสวงหารายได้มากกว่าการสร้างองค์ความรู้เนื่องจากมหาวิทยาลัยยังต้องพึ่งรายได้หลักจากค่าหน่วยกิต ทำให้เป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาสร้างสรรค์ส่วนที่เป็นสนับสนุนการวิจัย การบริการสังคม หรือสาธารณชน ซึ่งปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ทดลองพบ สุสังกร์กาญจน์ และคณะ(2549) ค้นพบในรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัย และสอดคล้องกับ ผลการ

ศึกษาของพงษ์พัชรินทร์ พุฒวัฒน์ (2545 อ้างถึงในปรัชญา เวสารัชช, 2546) ที่ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมวิจัยของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐยังพบว่า วัฒนธรรมการวิจัยของอาจารย์ในปัจจุบันไม่เอื้อต่อการทำวิจัยของอาจารย์ และส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับงานสอนมากกว่างานวิจัย ของการปฏิบัติงาน การสร้างวัฒนธรรมการวิจัยนั้นจะช่วยสร้างระบบความเชื่อและค่านิยม อีกทั้งจะช่วยกำหนดพฤติกรรมในการทำงานวิจัยของอาจารย์ (ปีนเรศ กาศอุดม, 2551) ด้านเครือข่ายการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพาได้มีการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายทั้งภายในมหาวิทยาลัย เครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศ และเครือข่ายระหว่างอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยเครือข่ายที่สร้างขึ้นจะเป็นเครือข่ายทั้งแบบที่เป็นทางการ (มีการลงนาม MOU ร่วมกัน) และแบบที่ไม่เป็นทางการ (มีการอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวในการร่วมมือ) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริโรจน์ ผลพันธิน (2548) ที่ศึกษา รูปแบบการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาเนื่องจากในแต่ละมหาวิทยาลัยมีศักยภาพในการเรียนการสอน และการวิจัยที่แตกต่างกัน มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือความเป็นเลิศเฉพาะด้านแต่ไม่สามารถสร้างความเป็นเลิศได้ในทุกศาสตร์สาขาวิชาที่เปิดสอน จึงจำเป็นต้องมีการแสวงหาความร่วมมือกับต่างสถาบันซึ่งผลการสร้างเครือข่ายวิจัยดังกล่าว มหาวิทยาลัยได้รับประโยชน์ทั้งในแง่ของการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ และการเผยแพร่ผลงานวิจัยไปยังกลุ่มเครือข่ายวิจัยอื่น ๆ ได้อีกด้วย ด้านบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวก มหาวิทยาลัยบูรพามีมาตรการที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการวิจัย การจัดประชุมวิชาการ การส่งเสริมอาจารย์เข้าร่วมประชุมวิชาการทั้งภายในและต่างประเทศ การเชิญนักวิจัยชั้นนำบรรยายและแลกเปลี่ยนที่มหาวิทยาลัย สอดคล้องกับลักษณะการบริหารและการพัฒนางานวิจัยสำหรับมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัยของกิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย (2552, อ้างถึงใน บุศรา สารเกษ, 2555) ที่กล่าวว่า

การสร้างบรรยากาศการวิจัยให้เกิดขึ้นจากการกิจกรรม การจัดการความรู้ด้านการวิจัย ซึ่งเป็นการช่วยสร้าง วัฒนธรรมการวิจัย กระตุ้นกิจกรรมการวิจัยอย่างต่อเนื่อง สำหรับเครื่องมือที่ช่วยในการทำงานวิจัย โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในความรับผิดชอบดูแลตามส่วนงาน เช่น ศูนย์เครื่องมือคณะวิศวกรรม ศูนย์ปฏิบัติการทางงาน วิจัยของคณะวิทยาศาสตร์ ซึ่งแต่ละส่วนงานจะจัดสรรงบประมาณมาใช้จ่ายสร้างศูนย์เครื่องมือเอง ทำให้ผู้บริหาร ส่วนงานบางคนเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรจัดตั้งศูนย์เครื่องมือสำหรับการวิจัยที่สามารถใช้เป็นพื้นฐานของงานวิจัย ได้สำหรับทุกสาขาวิชา เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการจัดซื้อ เครื่องมือชิ้น ๆ โดยหากเป็นเครื่องมือที่มีลักษณะเฉพาะ สาขา ก็ให้ส่วนงานเป็นฝ่ายดำเนินการจัดซื้อเอง

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ผลจากการศึกษาเอกสาร การสังเกตลักษณะการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและการจัดประชุมเสวนา ร่วมกันระหว่างกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่า ด้านนโยบายการวิจัย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา ควรกำหนดนโยบายให้มหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยใน ศาสตร์เฉพาะทาง ตามข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาของ ศิริโรจน์ ผลพันธิน (2549) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cohn J. Funston (อ้างถึงใน สุดา เตียเจริญ, 2555) เนื่องจากมหาวิทยาลัยไม่สามารถพัฒนาการวิจัยได้ทุก เรื่อง ด้วยความจำกัดด้านทรัพยากรและงบประมาณ นโยบายส่งเสริมให้เกิดการวิจัยควรดำเนินการร่วมกับ นโยบายการสร้างวัฒนธรรมการวิจัยให้เกิดขึ้นภายใน มหาวิทยาลัย โดยรณรงค์ให้บุคลากรของมหาวิทยาลัย เห็นความสำคัญของการมีผลงานวิจัย นอกจากนี้ ยังควร มีการจัดทำแผนแม่บทการวิจัยทุก 3 – 5 ปีควบคู่ไปกับ นโยบายหรือยุทธศาสตร์ของรัฐบาล และปรับเปลี่ยนให้

สอดคล้องทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ด้านงบประมาณ และการสนับสนุนการวิจัย ผู้วิจัยเห็นว่ามหาวิทยาลัย บูรพาควรเพิ่มพูนทุนสนับสนุนการวิจัยมากขึ้น เพื่อใช้ ในการสนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย การนำ เสนอผลงานทั้งการตีพิมพ์และการนำเสนอในโครงการ วิชาการ สอดคล้องกับ Laura Leal (2010, อ้างถึงใน บุศรา สารเกษ, 2555) ที่ศึกษาการจัดตั้งกองทุนเพื่อ การวิจัย (RDF) พบว่า หากยังมีการสนับสนุนของกอง ทุนเพื่อพัฒนาวิจัยจะสามารถพัฒนาศักยภาพในการวิจัย ให้มีระดับสูงขึ้นไปได้ โดยให้มีงบประมาณเพื่อการ จัดหาทรัพยากร ซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือในกรณี ฉุกเฉิน รวมทั้งงบประมาณสนับสนุนการตีพิมพ์เผยแพร่ ผลงานวิจัยในระดับนานาชาติที่แน่นอนต่อเนื่องเพื่อการ สนับสนุนการนำเสนอและการเผยแพร่ผลงานวิจัยทุกปี นอกจากนี้แล้วมหาวิทยาลัยบูรพา ต้องมีการปฏิรูประบบ การเงินโดยเฉพาะรูปแบบการหารายได้ ใช้วิธีการให้ บริการทางการศึกษาที่หลากหลายเพื่อให้ได้มาซึ่งแหล่ง รายได้เพิ่มขึ้น นอกจากรายได้ที่มาจากจัดการเรียน การสอน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ถนนมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2549) ได้ศึกษาเรื่อง อนาคตภาพ การเป็นมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ให้ข้อ เสนอแนะจากผลงานวิจัยว่า มหาวิทยาลัยควรกำหนด ยุทธศาสตร์เชิงรุกในการเพิ่มพูนสนับสนุนงานวิจัย จัดสรรงบประมาณส่งเสริมอาจารย์ใหม่เพื่อการวิจัย ปรับ เปลี่ยนระบบงบประมาณให้สอดคล้องกับธรรมชาติงาน วิจัยในแต่ละสาขาวิชาหรือแต่ละคณะ และการแสวงหา แหล่งทุนบริจาคจากองค์กรภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อ พัฒนางานวิจัยของมหาวิทยาลัยซึ่งหากมหาวิทยาลัย บูรพาสามารถจัดหารายได้ทางอื่นโดยไม่ต้องพึ่งรายได้ จากการจัดการเรียนการสอนเป็นหลักแล้ว จะช่วยให้ ภาระงานทางด้านการสอนของอาจารย์ลดลง มีเวลาเพิ่ม มากขึ้นในการทำงานวิจัย ซึ่งมหาวิทยาลัยอาจใช้วิธีการ กำหนดมาตรฐานภาระงานด้านการสอนและการวิจัยของ คณาจารย์ให้ชัดเจนมากขึ้นได้ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา ควรเน้นการสนับสนุน ส่งเสริมการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ ที่มาจากอาจารย์ที่ยังไม่มีประสบการณ์ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา การสร้างมาตรฐานใจให้เกิดความรู้สึกรักอยากทำงานวิจัย การสนับสนุนพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย การส่งเสริมให้นักวิจัยทำงานเป็นทีมหรือเป็นเครือข่ายการวิจัย สอดคล้องตามคำแนะนำที่ได้จากการศึกษาวิจัยของ ศิริโรจน์ ผลพันธิน (2549) และควรเร่งสร้างนักวิจัยมืออาชีพ และเน้นให้อาจารย์ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเป็นนักวิจัย พัฒนาบุคลากรระดับผู้เชี่ยวชาญให้ได้รับทุนการศึกษาต่อในวิชาชีพ การจ้างผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาประจำโครงการวิจัย หรือสถาบันวิจัยต่าง ๆ สำหรับแนวทางการสร้างขวัญกำลังใจแก่นักวิจัย ได้รับการนำเสนอจาก ฉลองภพ สุสังกร์กาญจน์และคณะ (2549) ที่ศึกษาโครงการวิจัยเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัย พบว่า มหาวิทยาลัยควรมีการสร้างจุดสนใจในการทำวิจัยให้กับคณาจารย์ โดยได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) แรงจูงใจที่เป็นตัวเงิน มหาวิทยาลัยอาจแบ่งผลตอบแทนเพิ่มให้ในกรณีที่สามารถบริหารโครงการวิจัยได้ดี และมีงบประมาณโครงการเหลือ หรือนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนได้ 2) แรงจูงใจที่ไม่ใช่ตัวเงิน ใช้ระบบการสร้างวัฒนธรรมยกย่องผลงานวิจัย และนักวิจัยที่มีผลงานโดดเด่น ตลอดจนการจัดเวทีสัมมนาหรือประชุมทางวิชาการเพื่อให้โอกาสนักวิจัยได้เผยแพร่ผลงาน และได้รับการยอมรับมากขึ้น และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้บริหารส่วนงานภายในมหาวิทยาลัยบูรพา ที่เห็นว่ามหาวิทยาลัยควรมีการจัดอันดับนักวิจัยเป็นระบบแชมป์ และการรักษาแชมป์ การมอบรางวัลให้นักวิจัยที่มีผลงานโดดเด่นในแต่ละปี ด้านเครือข่ายการวิจัย นอกจากเครือข่ายที่มีการร่วมมือทางด้านวิชาการและด้านงานวิจัยแล้ว มหาวิทยาลัยบูรพาควรร่วมมือด้านการวิจัยกับภาคเอกชนด้วย เนื่องจากลักษณะของมหาวิทยาลัยจะมีองค์ความรู้พื้นฐาน และบุคลากรที่สามารถทำงานวิจัยได้

ในขณะที่ภาคเอกชน โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรม มีองค์ความรู้จากการสร้างนวัตกรรมการผลิต รวมถึงการมีเงินทุนสนับสนุนในการทำวิจัย จะทำให้เกิดผลงานวิจัยที่นำไปประยุกต์พัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นการต่อยอดองค์ความรู้เดิมสอดคล้องกับฉลองภพ สุสังกร์กาญจน์และคณะ (2549) ที่ศึกษาโครงการวิจัยเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัย ที่พบว่า การสร้างเครือข่ายการวิจัยประกอบด้วย ความร่วมมือด้านการวิจัยกับภาคเอกชน เช่น รูปแบบของความร่วมมือการวิจัย รูปแบบของการร่วมทุน และความร่วมมือด้านการวิจัยกับต่างประเทศ ประกอบด้วย การร่วมวิจัยกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันที่เน้นการวิจัยในต่างประเทศ การเข้าร่วมประชุมในระดับนานาชาติ และการสร้างเครือข่ายกับนักวิจัยในแวดวงวิชาการเดียวกันเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนดึงดูเงินทุนวิจัยจากต่างประเทศ เข้าสู่มหาวิทยาลัย ด้านบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวก มหาวิทยาลัยควรมีฐานข้อมูลนักวิจัย โดยใช้ระบบ MIS เป็นระบบกลาง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริหารและการบริหารมหาวิทยาลัย โดยสามารถให้นักวิจัยทำการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรร่วมมือความสะดวกในการทำวิจัย โดยจัดวัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ในการทำวิจัยให้กับอาจารย์ มีเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ นักวิทยาศาสตร์ บุคลากรสนับสนุนการวิจัย การตั้ง Central Lab ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรา สารเกษ (2555) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ นอกจากนี้ ยังมีการจัดฝึกอบรมนักวิจัย เชิงปฏิบัติการ การให้ความรู้ในลักษณะการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) โดยกำหนดให้ผู้เข้าร่วมรับการอบรมต้องเข้าอบรมทุกครั้ง นอกจากนี้ ตามข้อเสนอแนะที่ได้รับจาก สุดา เตียเจริญ (2554) ที่ศึกษาองค์ประกอบของการเป็นมหาวิทยาลัย ได้มีข้อเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยต้องมีโครงสร้างพื้นฐานในการทำวิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้

อาจารย์/ นักวิจัย สามารถทำงานวิจัยได้อย่างเต็มที่และผลิตผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างบรรยากาศในการทำวิจัย เช่น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการให้อาจารย์/ นักวิจัย ได้พบปะแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในบรรยากาศที่ไม่เป็นทางการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้จากผลการวิจัยสภาพการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา ในปัจจุบันมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยบูรพาใน ปี พ.ศ. 2563 ดังนั้น เพื่อให้มหาวิทยาลัยบรรลุเป้าหมาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผลวิจัย ดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยบูรพาควรถูกกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยในศาสตร์เฉพาะทาง สร้างจุดเด่นด้านการวิจัยของตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานและยอมรับของสังคม รวมถึงมีนโยบายที่ส่งเสริมให้เกิดงานวิจัยที่มีลักษณะบูรณาการระหว่างศาสตร์ที่โดดเด่นเฉพาะทางร่วมกับศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน 2) มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายการสร้างวัฒนธรรมการวิจัยให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยเห็นความสำคัญของการทำงานวิจัย และกระตุ้นให้เกิดพลังงานสร้างสรรค์ในการค้นพบสิ่งใหม่ 3) มหาวิทยาลัยควรมีการจัดทำแผนแม่บทการวิจัยทุก 3 - 5 ปีควบคู่ไปกับนโยบายหรือยุทธศาสตร์ของรัฐบาล เพื่อปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และมีการเชื่อมโยงแผน

ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ กลยุทธ์ กิจกรรม ตัวชี้วัดความสำเร็จอย่างชัดเจนสอดคล้องระหว่างมหาวิทยาลัยกับส่วนงาน 4) มหาวิทยาลัยบูรพาควรมีการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศ (Center of Excellence) สาขาวิชาต่าง ๆ โดยแบ่งโครงสร้างตามกลุ่ม (Cluster) รวมลักษณะงานวิจัยและเป้าหมายที่ใกล้เคียงกัน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถการวิจัยของกลุ่มต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยบูรพา และส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน 5) มหาวิทยาลัยควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการวิจัย เช่น การสนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย การนำเสนอผลงานทั้งการตีพิมพ์และการนำเสนอในการประชุมทางวิชาการ 6) มหาวิทยาลัยบูรพาต้องมีการปฏิรูประบบการเงินโดยเฉพาะควรมีรูปแบบการหารายได้จากบริการทางการศึกษาที่หลากหลายเพื่อให้ได้มาซึ่งแหล่งรายได้เพิ่มขึ้น และ 7) มหาวิทยาลัยต้องมีโครงสร้างพื้นฐานในการทำวิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้อาจารย์/ นักวิจัย สามารถทำงานวิจัยได้อย่างเต็มที่และผลิตผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างบรรยากาศในการทำวิจัย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้ 1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการของมหาวิทยาลัย 2) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผู้นำ และภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย 3) ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- ฉลองภพ สุสังกร์กาญจน์ และคณะ. (2549). *โครงการวิจัยเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (2549). *อนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุศรา สารเกษ. (2555). *แนวทางการพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาสถิติประยุกต์, คณะสถิติประยุกต์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2546). *ข้อเสนอต่อการปฏิรูประบบวิจัยในมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ปิ่นนเรศ กาศอุดม. (2551). *การพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้จากการปฏิบัติของอาจารย์พยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. *วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม*, 4(2), 121-139.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2552, 20 พฤศจิกายน). *รายงานการประชุมสภามหาวิทยาลัยบูรพา ครั้งที่ 6/2552*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิโรจน์ ผลพันธิน. (2548). *รูปแบบการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สังคม จันทร์วิเศษ. (2555). *การพัฒนาตัวแบบสมรรถนะที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม*, 8(1), 19-31.
- สุดา เตียเจริญ. (2554). *องค์ประกอบของการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553 (ฉบับเดือนพฤศจิกายน 2553)*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- Andreatta, B. (2009). *Navigating the Research University: A Guide for first-year students* (2nd ed.). Boston: Wadsworth Cengage Learning.
- Creswell, J.W. (1998). *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing Among Five Traditions*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Welker, M.E. (2006). A Report on Research Activities at Research Universities. *Research Management Review*, 15(1), 1-11.